

Protokół nr 5/24
z V posiedzenia Komitetu Monitorującego program regionalny
Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027
z 4-5 kwietnia 2024 roku

I DZIEŃ POSIEDZENIA

Piąte posiedzenie Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (KM FEP) odbyło się w dniach 4-5 kwietnia 2024 r. w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej im. Fryderyka Chopina, przy ul. Ołowianka 1 w Gdańsku.

W pierwszym dniu posiedzenia udział wzięło 26 członków Komitetu, 14 zastępców, 2 obserwatorów, 2 przedstawiciel Komisji Europejskiej oraz zaproszeni goście. Lista obecności stanowi **załącznik nr 1** do niniejszego protokołu.

Ad. 1

Zastępca Przewodniczącego KM FEP, Pan Wiesław Byczkowski, Wicemarszałek Województwa Pomorskiego, otworzył V posiedzenie Komitetu. Następnie Zastępca Przewodniczącego powitał wszystkich uczestników i wygłosił krótkie przemówienie.

Zastępca Przewodniczącego przeszedł do potwierdzenia prawomocności obrad. Kворum wynosiło 27 osób uprawnionych do głosowania, a na liście obecności, w chwili rozpoczęcia I dnia posiedzenia, podpisało się 31 członków Komitetu lub ich zastępców.

W dalszej kolejności Zastępca Przewodniczącego przedstawił porządek obrad posiedzenia, który stanowi **załącznik nr 2** do protokołu. Uwag i wniosków do przedstawionego uczestnikom porządku obrad nie zgłoszono i został on przyjęty przez Komitet następującym stosunkiem głosów: 31 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się”.

Ad. 2

Zastępca Przewodniczącego przeszedł do drugiego punktu porządku obrad i oddał głos Panu Michałowi Kuklińskiemu (Zastępcy Dyrektora Departamentu Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), który przedstawił prezentację nt. projektu zmiany Regulaminu Działania Komitetu Monitorującego FEP 2021-2027. Prezentacja obejmowała ponadto wyniki przeprowadzonego w lutym 2024 r. cyklicznego badania potrzeb partnerów spoza administracji w KM FEP w zakresie wsparcia

szkoleniowego oraz finansowania ekspertyz. Prezentacja stanowi **załącznik nr 3** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pani Hanna Harasimiuk (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej jako instytucja koordynująca ds. Europejskiego Funduszu Społecznego Plus) poinformowała, że podtrzymuje zgłoszoną przed posiedzeniem uwagę do projektu zmiany Regulaminu, postulującą rozróżnienie rzeczywistego konfliktu interesów od sytuacji konfliktu ewentualnego (potencjalnego). Zdaniem przedstawicielki IK UP wykluczanie danej osoby z udziału w pracach Komitetu w sytuacji ewentualnego konfliktu interesów jest podejściem zbyt restrykcyjnym i nieuzasadnionym. W związku z tym, osoba która ma wątpliwości co do występowania w jej przypadku konfliktu interesów powinna mieć możliwość tymczasowego wyłączenia się z prac, do czasu rozstrzygnięcia takiej sytuacji przez Przewodniczącego KM.

Pan Michał Kukliński poinformował w odpowiedzi, że kwestia poruszona przez przedstawicielkę IK UP była przedmiotem dyskusji prowadzonej w ramach Grupy roboczej KM FEP. Przypomniał, że prace Grupy polegały m.in. na analizie już przyjętych rozwiązań w zakresie konfliktu interesów w regulaminach dwóch komitetów monitorujących programy krajowe tj. FENG (Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki) oraz FERS (Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego). W pierwszym ze wspomnianych regulaminów wprowadzono proponowane przez Panią Hannę Harasimiuk rozróżnienie oraz założono, że w przypadku zgłoszenia okoliczności mogących stanowić konflikt interesów ich rozstrzygnięciem zajmować się będzie Przewodniczący Komitetu. W Regulaminie KM FERS nie wprowadzono natomiast takiego rozróżnienia, co skutkuje koniecznością samodzielnego podejmowania przez osoby pełniące funkcję w Komitecie decyzji o wyłączeniu się z prac KM – zarówno w sytuacji faktycznego konfliktu interesów jak i w sytuacji konfliktu ewentualnego. W toku wspomnianej dyskusji członkowie Grupy roboczej opowiedzieli się za przyjęciem rozwiązania zbliżonego do regulacji zastosowanej w KM FERS. W kontekście możliwego negatywnego wpływu na decyzyjność gremium przy wdrożeniu zaproponowanego podejścia Pan Michał Kukliński przypomniał, że konflikt interesów ma charakter osobisty. Omawiany problem nie dotyczy zatem podmiotu wchodzącego w skład KM, a konkretnej osoby. Oznacza to, że w przypadku występowania konfliktu – czy to faktycznego czy ewentualnego – w pracach Komitetu może wziąć udział zastępca członka (bądź osoba upoważniona), w stosunku do której nie występuje takie ryzyko. Zauważył ponadto, że zapisy mówiące o konieczności wyłączenia się z prac Komitetu w sytuacji ewentualnego konfliktu interesów funkcjonują od samego początku działania KM FEP, ponieważ takie sformułowanie zostało zawarte w oświadczeniu stanowiącym załącznik nr 1 do Regulaminu, a którego treść jest tożsama z załącznikiem nr 1 do Wytycznych MFiPR dot. komitetów monitorujących na lata 2021-2027. Przypomniał w tym kontekście, że Komitet na czterech poprzednich posiedzeniach przyjął już

kilkadziesiąt zestawów kryteriów wyboru projektów, a wyłączenie się z prac Komitetu z powodu konfliktu interesów miało charakter incydentalny.

Pani Hanna Harasimiuk podziękowała za wyjaśnienia Dyrektora Kuklińskiego informując jednocześnie, że podtrzymuje swoje stanowisko i pozostawia decyzję w tej sprawie do rozstrzygnięcia przez Komitet w głosowaniu.

Pan Michał Kukliński dodał, że aktualnie trwają prace nad ekspertyzą prawną dotyczącą konfliktu interesów, która została zamówiona przez środowisko pozarządowe reprezentowane w Podkomitecie ds. rozwoju partnerstwa na lata 2021-2027. Wyniki wspomnianej ekspertyzy staną się być może podstawą do kolejnej zmiany Wytycznych, co w konsekwencji mogłoby spowodować konieczność dalszych zmian w Regulaminie Działania KM FEP. Podsumowując Dyrektor Kukliński zaznaczył, że na obecnym etapie, z punktu widzenia zachowania spójności z Wytycznymi, właściwe wydaje się przyjęcie zapisów w kształcie wypracowanym przez Grupę roboczą.

Pani Aleksandra Sztetyło-Budzewska (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej jako instytucja ds. koordynacji wdrożeniowej Umowy Partnerstwa w zakresie Programów Regionalnych) zauważyła, że rozstrzygnięcie przez Przewodniczącego KM możliwych wątpliwości odnośnie występowania konfliktu interesów byłoby niewątpliwie korzystne z punktu widzenia członka Komitetu. Przyznała jednak, że takie podejście rodzi pewne ryzyko paraliżu prac Komitetu w sytuacji, gdy krótko przed posiedzeniem znaczna liczba osób zgłosiłaby okoliczności, które musiałyby być szybko rozstrzygnięte. Zaznaczyła, że kwestia konfliktu interesów w dalszym ciągu jest szeroko dyskutowana, a kolejne komitety zatwierdzają zmiany w swoich regulaminach. Dodała, że nie są wykluczone dalsze zmiany w Wytycznych dotyczących komitetów monitorujących, także w kontekście wspomnianej przez Dyrektora Kuklińskiego ekspertyzy zleconej przez środowisko pozarządowe. Zaproponowała w związku z tym aby przyjąć projekt zmiany Regulaminu w brzmieniu wypracowanym przez Grupę roboczą, ale jednocześnie nie traktować Regulaminu jako dokumentu zamkniętego i reagować na to jak będzie się rozwijać dyskusja na ten temat oraz jak przy zapisach w takim kształcie funkcjonować będzie sam Komitet.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zmiany Regulaminu Działania Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 30 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 3 głosy „wstrzymujące się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 4** do protokołu.

Ad. 3

Zastępca Przewodniczącego oddał głos Panu Janowi Szymańskiemu (Dyrektorowi Departamentu Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego) oraz Panu Marcinowi Fuchsowi (Dyrektorowi Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), którzy przedstawili prezentację na temat postępów we wdrażaniu Programu FEP 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 5** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienia i oddał głos zgromadzonym.

Pani Magdalena Horodyska (Komisja Europejska, Wydział ds. Polski w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej) przypomniała, że kilkakrotnie wspomniany w trakcie prezentacji przegląd śródkresowy oraz związane z nim cele pośrednie na koniec roku 2024 nie pełnią tak znaczącej funkcji jak miało to miejsce w przypadku perspektywy 2014-2020. Podkreśliła, że stopień spełnienia celów pośrednich jest jednym z wielu elementów podlegających ocenie w ramach przeglądu śródkresowego. Komisja zwraca w tym kontekście uwagę m.in. na uwarunkowania regionu oraz jest świadoma, że wdrażanie wszystkich programów w Europie rozpoczęło się z dużym opóźnieniem. W związku z tym brak osiągnięcia celów pośrednich nie będzie stanowić czynnika blokującego przyjęcie decyzji przez Komisję Europejską.

Pan Piotr Wójciki (Ministerstwo Finansów) zapytał czy Instytucja Zarządzająca dysponuje szacunkami dotyczącymi planowanych kwot certyfikacji do końca bieżącego roku. Poinformował, że z punktu widzenia Ministerstwa Finansów są to bardzo istotne dane ponieważ pokrywanie za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego bieżących zapotrzebowań stopniowo wyczerpuje pulę środków przekazanych przez Komisję Europejską w ramach zaliczek. Poznanie orientacyjnych kwot na jakie Instytucja Zarządzająca zamierza wysłać wnioski o płatność do Komisji Europejskiej umożliwi oszacowanie środków, które MF otrzyma w celu regulowania bieżących zapotrzebowań. Wiedza ta pozwoli także ocenić czy konieczne będzie uruchamianie środków w ramach deficytu.

W odpowiedzi Pan Jan Szymański poinformował, że w związku ze spełnieniem ostatniego warunku podstawowego, w najbliższym czasie zostanie do Komisji Europejskiej przekazany wniosek na kwotę około 120 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Prognoza certyfikacji zakłada natomiast, że do końca 2024 r. zostanie przekroczona kwota jednego miliarda złotych.

Pan Piotr Wójciki zapytał czy Instytucja Zarządzająca widzi jakiegokolwiek zagrożenia w kontekście spełnienia zasady n+3.

Pan Jan Szymański zauważył w odpowiedzi, że zawsze należy liczyć się z ryzykiem dotyczącym niespełnienia zasady n+3. W jego opinii na obecnym etapie, mając na uwadze planowaną certyfikację środków z instrumentów finansowych (tj. 30% całej puli środków przewidzianych na IF) oraz wydatków w ramach dużego projektu związanego z zakupem taboru kolejowego, sytuacja w tym zakresie wydaje się umiarkowanie korzystna. Przypomniał ponadto, że dotychczas uruchomionych zostało wiele naborów, a rozmowy z partnerami w ramach ZIT wskazują na pewną liczbę stosunkowo zaawansowanych – w kontekście gotowości – projektów, które w niedalekiej przyszłości powinny generować wnioski o płatność. Zwrócił przy tym uwagę na istotny wątek związany z koniecznością konkurowania przez Program FEP z programami krajowymi jak FEnKS (Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko) czy KPO (Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności). Przypomniał, że zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego, projekty dużych podmiotów w obszarze adaptacji do zmian klimatu w pierwszej kolejności muszą zawnioskować o wsparcie z programu FEnKS, co także stanowi pewne wyzwanie w odniesieniu do możliwości generowania płatności na wczesnym etapie wdrażania Programu. W związku z tym, do końca przyszłego roku zagrożenie w odniesieniu do spełnienia n+3 niewątpliwie będzie występowało.

Dalszych pytań i uwag nie zgłoszono.

Ad. 4

Zastępca Przewodniczącego przeszedł do kolejnego punktu porządku obrad i oddał głos Panu Adamowi Mikołajczykowi (Dyrektorowi Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), który przedstawił prezentację nt. uwarunkowań wsparcia w obszarze przystosowania do zmian klimatu w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 6** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pani Wanda Klepacka (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi) poruszyła trzy wątki dotyczące planowanego wsparcia w obszarze adaptacji do zmian klimatu. Po pierwsze zwróciła uwagę na zapisy umożliwiające realizację projektów dotyczących m.in. zachowania i odtwarzania śródpolnych oczek wodnych. Zapytała, na jakich zasadach będzie udzielane wsparcie dla tego rodzaju projektów i czy będzie ono polegać np. na realizacji projektu parasolowego, do którego będą mogli zgłaszać się właściciele gruntów rolnych. Drugie pytanie związane było z możliwością budowy, przebudowy bądź rozbudowy w ramach Programu urządzeń melioracji wodnych podstawowych oraz urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Trzeci poruszony wątek dotyczył w głównej mierze Lokalnych Partnerstw ds. Wody (LPW) działających na terenie województwa pomorskiego.

Przedstawicielka Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zapytała czy Instytucja Zarządzająca, projektując wsparcie w omawianym obszarze, przewidziała jakąkolwiek rolę dla wspomnianych Partnerstw. Zwróciła w tym kontekście uwagę na dokument pn. „Plan na rzecz gospodarki wodą w województwie pomorskim” który powstał przy udziale LPW i który zawiera enumeratywną listę inwestycji służących poprawie gospodarki wodnej na obszarze województwa. W jej opinii, zwłaszcza w przypadku mniejszych miejscowości, Instytucja Zarządzająca powinna rozważyć uznanie wspomnianego planu – albo strategii rozwoju danej gminy – za dokument strategiczny spełniający warunek mówiący o konieczności udokumentowania istnienia ryzyka powodziowego na obszarze objętym projektem. Zapytała także, czy w zakresie działań edukacyjnych, do ubiegania się o wsparcie dopuszczony zostanie Ośrodek Doradztwa Rolniczego, który w województwie pomorskim jest organizatorem działań LPW.

Pan Adam Mikołajczyk odniósł się w odpowiedzi do większości pytań. W pierwszej kolejności zaznaczył, że nie przewiduje się realizacji indywidualnych projektów edukacyjnych, oderwanych od pozostałych typów projektów. Podkreślił, że tego rodzaju działania mogą być realizowane tylko uzupełniająco. Przypomniał ponadto, że w zakresie działań edukacyjnych planowana jest także realizacja jednego, dużego przedsięwzięcia obejmującego zasięgiem teren całego województwa, które będzie miało najprawdopodobniej formułę partnerską. W związku z tym potencjalna rola Ośrodka Doradztwa Rolniczego w takim kompleksowym przedsięwzięciu nie jest wykluczona. W kontekście dokumentów, które mogłyby być uznawane za spełniające przywołany warunek realizacji projektu poinformował, że Instytucja Zarządzająca dopuszcza pewną elastyczność w tym zakresie i najpewniej nie będzie automatycznie dyskwalifikować opracowań, które wskazują określone ryzyka, dokumentują je i potwierdzają, a przy tym spełniają m.in. standardy konsultacji. Dodał, że Instytucja Zarządzająca jest otwarta na dialog w tej kwestii, a intencją zdecydowanie nie jest tworzenie sztucznych barier. Na koniec odniósł się do wspomnianej w wypowiedzi Pani Dyrektor Klepackiej przykładowej formy naturalnej retencji w postaci śródpolnych oczek wodnych. Wyjaśnił, że celem Instytucji Zarządzającej jest przede wszystkim umożliwienie kompleksowego podejścia do przestrzeni miejskiej w kontekście wykorzystania jej do celów retencji, a wsparcie skierowane będzie przede wszystkim do jednostek samorządu terytorialnego oraz – w mniejszym zakresie – do wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych. W związku z tym intencją zdecydowanie nie jest wspieranie indywidualnych właścicieli gruntów rolnych.

Pani Patrycja Szczygieł (Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego) odniosła się do pytania dotyczącego urządzeń melioracji wodnych informując, że tego rodzaju wsparcie nie jest przedmiotem interwencji prowadzonej w ramach polityki spójności, w związku z czym Program nie przewiduje możliwości realizacji przedsięwzięć w tym zakresie.

Pani Wanda Klepacka podziękowała przedstawicielom Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego za wyjaśnienia. Podkreśliła, że nie jest jej zamiarem zgłaszanie uwag postulujących wprowadzanie zmian do projektów kryteriów oraz innych dokumentów, a jej pytania mają na celu rozwianie ewentualnych wątpliwości dotyczących interpretacji niektórych pojęć oraz upewnienie się, że zaplanowana w ramach FEP interwencja nie będzie się pokrywać z innymi programami – zwłaszcza z Inwestycją B3.3.1. Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności. Poprosiła w związku z tym o potwierdzenie, że jeśli chodzi o zakres terytorialny, wsparciem w ramach FEP w obszarze adaptacji do zmian klimatu objęte będą wyłącznie tereny zabudowane. Kolejna kwestia, która wzbudziła wątpliwości przedstawicielki Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczyła dopuszczenia budowy zbiorników retencyjnych, z możliwością późniejszego wykorzystania zgromadzonych wód opadowych. Zapytała czy ustalenia Instytucji Zarządzającej z Komisją Europejską umożliwiają takie podejście, ponieważ z doświadczeń Ministerstwa wynika, że Komisja sceptycznie podchodzi do wspierania tego rodzaju inwestycji. Na koniec raz jeszcze nawiązała do roli Lokalnych Partnerstw ds. Wody przypominając, że są to podmioty nieposiadające osobowości prawnej, w związku z tym nie mogą samodzielnie ubiegać się o wsparcie. Zauważyła, że w przypadku ośrodków doradztwa rolniczego takie ograniczenie nie występuje, a zatem pożądanym byłoby jej zdaniem włączenie Ośrodka w realizację celów w zakresie gospodarowania wodą na terenie województwa pomorskiego.

Pani Patrycja Szczygieł poinformowała w odpowiedzi, że Program FEP nie przewiduje ograniczeń mówiących o konieczności realizowania projektów w obszarze adaptacji do zmian klimatu wyłącznie na terenach zurbanizowanych lub wyłącznie w obrębie administracyjnych granic miejscowości. Dodała, że z prowadzonych od około dwóch lat rozmów z miejskimi obszarami funkcjonalnymi – których uczestnikami są także wchodzące w skład MOF gminy wiejskie – wynika, że pojawiają się projekty poza obszarami zurbanizowanymi. Jak zauważyła, kluczowy jest bowiem cel projektu, którym jest retencjonowanie wody, a nie jego lokalizacja. Odnosząc się do pytania dotyczącego zbiorników retencyjnych poinformowała, że zapisy Programu – podobnie jak linia demarkacyjna – umożliwiają budowę małych zbiorników. Koniecznym warunkiem jest jednak łączenie takich inwestycji z elementami błękitno-zielonej infrastruktury, co podkreślane jest we wszystkich rozmowach zarówno z miejskimi obszarami funkcjonalnymi jak również z partnerstwami w porozumieniach terytorialnych. W kwestii Lokalnych Partnerstw ds. Wody poinformowała, że w toku wielomiesięcznych rozmów z partnerami nie dotarły do Instytucji Zarządzającej sygnały mówiące o zainteresowaniu LPW udziałem w realizacji projektów. Zaznaczyła przy tym, że takie projekty mogą pojawić się w konkursie, ponieważ poza ograniczeniami wynikającymi z linii demarkacyjnej, Instytucja Zarządzająca nie wprowadziła w tym zakresie żadnych dodatkowych restrykcji. Przypomniała w tym kontekście, że wyłączone z możliwości aplikowania są podmioty z obszaru administracji rządowej. O ile LPW nie zaliczają się do tej kategorii, o tyle w przypadku ośrodków

doradztwa rolniczego nie ma już takiej pewności ze względu na fakt, że ośrodki te podlegają administracji rządowej. Podsumowując podkreśliła, że Instytucja Zarządzająca bazuje w omawianym obszarze wsparcia przede wszystkim na potrzebach zidentyfikowanych w partnerstwach i jak dotąd nie pojawiły się sygnały mówiące o jakimkolwiek zainteresowaniu partycypacją w projektach ze strony LPW.

Pani Agnieszka Surudo (Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego) odnosząc się do kwestii potencjalnych wnioskodawców zwróciła uwagę, że określony w Szczegółowym Opisie Priorytetów katalog beneficjentów jest stosunkowo szeroki. Obejmuje on zarówno jednostki samorządu terytorialnego jak i ich jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, partnerstwa publiczno-prywatne, podmioty świadczące usługi publiczne, spółki wodne, a także wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe i TBS. Podkreśliła, że Instytucja Zarządzająca nie otrzymała żadnych sygnałów wskazujących na konieczność poszerzenia tego katalogu, zarówno od Lokalnych Partnerstw ds. Wody jak i innych potencjalnych interesariuszy. Odnosząc się do kwestii dokumentów strategicznych przypomniła, że w treści kryteriów wymieniono trzy ich typy, w zależności od tego jakiej jednostki samorządu terytorialnego będzie dotyczył wniosek. W przypadku największych miast podstawowym dokumentem jest w tym kontekście miejski plan adaptacyjności do zmian klimatu, natomiast w odniesieniu do małych miejscowości – gminny program ochrony środowiska (GPOŚ), jako najważniejszy dokument sektorowy dotyczący danej gminy. W przypadku projektów realizowanych w formule ZIT dokumentem takim może być również strategia ZIT w zakresie dotyczącym adaptacji do zmian klimatu. Konstruując wymagania w tym zakresie Instytucja Zarządzająca uznała, że strategia rozwoju gminy jest zbyt ogólna jeśli chodzi o podejmowanie wątków środowiskowych i klimatycznych, stąd też nie jest ona wymieniona w treści kryteriów.

Pani Wanda Klepacka podziękowała za wyjaśnienia, prosząc jednocześnie o jednoznaczne stanowisko dotyczące możliwości udzielenia wsparcia w zakresie budowy zbiornika retencyjnego lub innego urządzenia wodnego, które byłoby realizowane na prywatnym gruncie należącym do rolnika.

Pani Agnieszka Surudo poinformowała w odpowiedzi, że w jej ocenie nie ma możliwości udzielenia wsparcia na taki cel.

Pan Adam Mikołajczyk poinformował, że biorąc pod uwagę pytania i spostrzeżenia Pani Wandy Klepackiej, pewne kwestie zostaną poddane dalszej analizie ze strony Instytucji Zarządzającej. Nie wymaga to w jego opinii zmian w procedowanych dziś dokumentach, ale wskazuje na konieczność dokładniejszego zinterpretowania niektórych zapisów. Nawiązując raz jeszcze do kwestii LPW zaznaczył, że ich ewentualna rola nie pojawiła się w dotychczasowych dyskusjach z partnerami. Przypomniał w tym kontekście, że cała interwencja w omawianym obszarze ma charakter mocno zdecentralizowany. W związku

z tym to na samorządach tworzących miejskie obszary funkcjonalne oraz działających w ramach porozumień terytorialnych spoczywa w głównej mierze identyfikacja sposobu w jaki mają być realizowane tego rodzaju projekty, w tym także znalezienie ewentualnej roli dla takich podmiotów jak LPW. Odnośnie kwestii związanej z dalszym wykorzystywaniem retencjonowanej wody poinformował, że nie ma w Programie zapisów które uniemożliwiałyby takie wykorzystywanie zgromadzonego zasobu wód, a DG REGIO nie zgłaszała uwag odnośnie przyjętego w tym zakresie podejścia.

Dalszych pytań i uwag nie zgłoszono.

Ad. 5

Zastępca Przewodniczącego oddał głos Pani Agnieszce Surudo, która przedstawiła prezentację na temat kryteriów wyboru projektów w zakresie projektów dotyczących zagospodarowania wód opadowych i roztopowych wraz z błękitno-zieloną infrastrukturą, naturalną i małą retencją wodną w ramach działań:

- 2.9. „Przystosowanie do zmian klimatu”
- 2.10. „Przystosowanie do zmian klimatu – ZIT na terenie obszaru metropolitalnego”
- 2.11. „Przystosowanie do zmian klimatu – ZIT poza terenem obszaru metropolitalnego”.

Prezentacja stanowi **załącznik nr 7** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

W związku z powyższym przystąpiono do głosowania nad trzema projektami uchwał w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów w zakresie projektów dotyczących zagospodarowania wód opadowych i roztopowych wraz z błękitno-zieloną infrastrukturą, naturalną i małą retencją wodną:

- głosowanie nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.9. „Przystosowanie do zmian klimatu” (w zakresie projektów dotyczących zagospodarowania wód opadowych i roztopowych wraz z błękitno-zieloną infrastrukturą, naturalną i małą retencją wodną) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 35 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 8** do protokołu.
- głosowanie nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.10. „Przystosowanie do zmian klimatu – ZIT na terenie obszaru metropolitalnego” (w zakresie projektów dotyczących zagospodarowania

wód opadowych i roztopowych wraz z błękitno-zieloną infrastrukturą, naturalną i małą retencją wodną) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 35 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 9** do protokołu.

- głosowanie nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.11. „Przystosowanie do zmian klimatu – ZIT poza terenem obszaru metropolitalnego” (w zakresie projektów dotyczących zagospodarowania wód opadowych i roztopowych wraz z błękitno-zieloną infrastrukturą, naturalną i małą retencją wodną) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 35 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 10** do protokołu.

Ad. 6

Zastępca Przewodniczącego ponownie oddał głos Pani Agnieszce Surudo, która przedstawiła prezentację na temat kryteriów wyboru projektów w zakresie projektów dotyczących systemów monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania wystąpienia zagrożeń naturalnych oraz wzmocnienia służb ratowniczych w ramach działań:

- 2.9. „Przystosowanie do zmian klimatu”
- 2.10. „Przystosowanie do zmian klimatu – ZIT na terenie obszaru metropolitalnego”
- 2.11. „Przystosowanie do zmian klimatu – ZIT poza terenem obszaru metropolitalnego”.

Prezentacja stanowi **załącznik nr 11** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

W związku z powyższym przystąpiono do głosowania nad trzema projektami uchwał w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów w zakresie projektów dotyczących systemów monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania wystąpienia zagrożeń naturalnych oraz wzmocnienia służb ratowniczych:

- głosowanie nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.9. „Przystosowanie do zmian klimatu” (w zakresie projektów dotyczących systemów monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania wystąpienia zagrożeń naturalnych oraz wzmocnienia służb ratowniczych) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 34 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów

„wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 12** do protokołu.

- głosowanie nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.10. „Przystosowanie do zmian klimatu – ZIT na terenie obszaru metropolitalnego” (w zakresie projektów dotyczących systemów monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania wystąpienia zagrożeń naturalnych oraz wzmocnienia służb ratowniczych) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 34 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 13** do protokołu.
- głosowanie nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.11. „Przystosowanie do zmian klimatu – ZIT poza terenem obszaru metropolitalnego” (w zakresie projektów dotyczących systemów monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania wystąpienia zagrożeń naturalnych oraz wzmocnienia służb ratowniczych) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 34 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 14** do protokołu.

Ad. 7

Zastępca Przewodniczącego ponownie oddał głos Panu Adamowi Mikołajczykowi, który przedstawił prezentację na temat uwarunkowań wsparcia w obszarze zrównoważonej gospodarki wodnej w ramach Programu Fundusze Europejskiej dla Pomorza 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 15** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Ad. 8

Zastępca Przewodniczącego oddał głos Pani Agnieszce Surudo, która przedstawiła prezentację na temat Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.12. „Zrównoważona gospodarka wodna” (w zakresie projektów dotyczących gospodarki ściekowej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 16** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.12. „Zrównoważona gospodarka wodna” (w zakresie projektów dotyczących gospodarki ściekowej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 32 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 17** do protokołu.

Ad. 9

Zastępca Przewodniczącego raz jeszcze oddał głos Pani Agnieszce Surudo, która przedstawiła prezentację na temat Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.12. „Zrównoważona gospodarka wodna” (w zakresie projektów dotyczących zaopatrzenia w wodę pitną) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 18** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

W związku z powyższym przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.12. „Zrównoważona gospodarka wodna” (w zakresie projektów dotyczących zaopatrzenia w wodę pitną) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 32 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 19** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował uczestnikom posiedzenia za pracę i zakończył pierwszy dzień posiedzenia

II DZIEŃ POSIEDZENIA

Zastępca Przewodniczącego KM FEP, Pan Wiesław Byczkowski, Wicemarszałek Województwa Pomorskiego, przywitał zgromadzonych i rozpoczął drugi dzień posiedzenia. Stwierdzono prawomocność obrad – niezbędne kworum wynosiło 27 osób, a na liście obecności, w chwili rozpoczęcia II dnia posiedzenia, podpisało się 30 członków Komitetu Monitorującego lub ich zastępców.

Ad. 10

Zastępca Przewodniczącego oddał głos Panu Janowi Szymańskiemu, Panu Stanisławowi Szultce (Dyrektorowi Departamentu Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego) oraz Panu Jakubowi Pietruszewskiemu (Dyrektorowi Pomorskiego Biura Planowania Regionalnego), którzy przedstawili prezentacje nt. spełniania warunków podstawowych. Prezentacje stanowią:

- **załącznik nr 20** do protokołu – wprowadzenie do tematyki warunkowości podstawowej;
- **załącznik nr 21** do protokołu – prezentacja na temat spełniania warunku 1.1;
- **załącznik nr 22** do protokołu – prezentacja na temat spełniania warunku 3.1.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienia i oddał głos zgromadzonym.

Pan Jarosław Podsiadło (Unia Miasteczek Polskich) zwrócił uwagę na dynamicznie zmieniającą się w ostatnich latach sytuację demograficzną województwa pomorskiego, czego konsekwencją są m.in. zmiany w natężeniu ruchu czy w charakterze układów drogowych. W jego opinii oznacza to, że dane w oparciu o które opracowany został Regionalny Plan Transportowy dla województwa pomorskiego (RPT) uległy dezaktualizacji. Zwrócił się w związku z tym z pytaniem do Pana Jakuba Pietruszewskiego o to czy Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego planuje przeprowadzenie aktualizacji RPT.

Pan Jakub Pietruszewski poinformował w odpowiedzi, że Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego jest świadome zasygnalizowanych zjawisk i przyznał, że mogą one w pewnym stopniu wpływać na uwarunkowania polityki transportowej. Przypomniał, że w bieżącym roku powadzone są Pomorskie Badania Ruchu, których wyniki będą stanowić podstawę do budowy Pomorskiego Modelu Ruchu (PMR). Uruchomienie PMR wstępnie planowane jest na połowę przyszłego roku. W związku z tym, że PMR będzie podstawowym narzędziem, które posłuży do weryfikacji Regionalnego Planu Transportowego, to także w roku 2025 rozpoczęty zostanie przegląd tego dokumentu. Podkreślił, że jeżeli konieczność aktualizacji RPT zostanie w wyniku wspomnianych działań potwierdzona i uzasadniona, to dokument zostanie w adekwatnym zakresie zaktualizowany.

Dalszych pytań i uwag nie zgłoszono.

Ad. 11

Zastępca Przewodniczącego oddał głos Pani Patrycji Szczygieł oraz Panu Michałowi Glaserowi (Prezesowi Zarządu Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot - OMGG), którzy przedstawili prezentacje na temat uspołecznienia procesu decyzyjnego

w ramach instrumentów terytorialnych ZIT i ZPT. Prezentacje stanowią **załączniki nr 23 oraz 24** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienia i oddał głos zgromadzonym.

Pani Romana Aziewicz (Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych) podziękowała za możliwość zapoznania się z przebiegiem niezwykle ważnych procesów związanych z udziałem organizacji pozarządowych w procesie wdrażania środków Unii Europejskiej za pośrednictwem instrumentów terytorialnych. Przypomniała następnie, że zgodnie z Umową Partnerstwa, w strukturze związku ZIT należy uwzględnić ciało doradcze składające się ze wszystkich właściwych dla realizacji ZIT partnerów. Podkreśliła, że OFOP rekomenduje, aby nabory do tego rodzaju ciał doradczych zawsze miały charakter otwarty. Zwróciła także uwagę na konieczność zadbania przez związki ZIT o zachowanie w ciałach doradczych odpowiedniej reprezentatywności oraz proporcji pomiędzy poszczególnymi kategoriami partnerów, w szczególności pomiędzy partnerami społeczno-gospodarczymi a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Na koniec nawiązała do sposobu realizacji samych projektów w ramach ZIT apelując o przywiązywanie przez samorządy większej wagi do partnerstwa, aby jak najszerzej angażować i uwzględniać potencjał całego środowiska pozarządowego.

Pan Michał Glaser odnosząc się do wypowiedzi Pani Romany Aziewicz poinformował, że kwestia zapewnienia reprezentatywności przy angażowaniu podmiotów społeczeństwa obywatelskiego pojawiała się w całym szeregu inicjatyw realizowanych od momentu powstania OMGGS. Wyzwaniem na tym polu niewątpliwie pozostaje fakt, że formalnie nie ma w Polsce organizacji pozarządowych o charakterze reprezentatywnym – jak ma to miejsce chociażby w przypadku związków zawodowych czy organizacji pracodawców. Każda organizacja pozarządowa ma własną specyfikę, a jednocześnie żadna w sposób powszechny nie reprezentuje danej społeczności. W opinii Pana Michała Glasera pożądane byłoby w związku z tym aby co roku i w każdej nowej kadencji władz samorządowych poszukiwać nowych, bardziej optymalnych form współpracy między stroną samorządową a środowiskiem pozarządowym. Z punktu widzenia władz metropolii bardzo istotną kwestią jest bowiem możliwość konsultowania wytycznych branżowych z kompetentnymi i zaangażowanymi przedstawicielami trzeciego sektora. Zaznaczył jednak, że każda jednostka samorządu terytorialnego powinna dbać o zapewnienie właściwych relacji z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego na swoim terenie, dlatego taka dyskusja powinna odbywać się przy udziale kompetentnych osób reprezentujących wójtów, burmistrzów i starostów. Zapewnił, że Zarząd OMGGS będzie rekomendował prace nad poszukiwaniem nowych form współpracy i zapewnieniem jeszcze lepszej reprezentatywności w Komitecie Sterującym.

Pani Katarzyna Drozd-Wiśniewska (Unia Metropolii Polskich) dodała, że rozmowy na temat strategii ZIT Obszaru Metropolitalnego odbywały się m.in. w gronie Gdańskiej Rady

Działalności Pożytku Publicznego oraz zapewniła, że organizacje pozarządowe będą włączane i zapraszane do udziału w realizacji poszczególnych projektów w ramach ZIT OMGGS.

Pani Romana Aziewicz podziękowała za deklaracje przedstawicieli Obszaru Metropolitalnego i zapewniła, że środowisko organizacji pozarządowych pozostaje otwarte na wszelkie formy współpracy.

Dalszych pytań i uwag nie zgłoszono.

Ad. 12

Zastępca Przewodniczącego przeszedł do kolejnego punktu porządku obrad i oddał głos Pani Matynie Sawickiej (Kierownikowi Referatu w Departamencie Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), która przedstawiła prezentację na temat realizacji działań w zakresie komunikacji i widoczności w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 25** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Ad. 13

W dalszej kolejności Zastępca Przewodniczącego oddał głos Pani Justynie Durzyńskiej (Dyrektorowi Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), która przedstawiła prezentację na temat instrumentu Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS). Prezentacja stanowi **załącznik nr 26** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pani Inga Kawalek (Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych) zapytała czy w obecnej perspektywie finansowej są województwa, w których możliwa jest realizacja instrumentu RLKS w miastach o liczbie ludności powyżej 20 tys. mieszkańców.

W odpowiedzi Pani Justyna Durzyńska poinformowała, że taką możliwość dopuszczono w dwóch regionach: kujawsko-pomorskim i lubuskim.

Pani Inga Kawalek zauważyła w związku z tym, że realizacja podejścia RLKS w miastach takich jak Słupsk byłaby teoretycznie możliwa gdyby zapisy Programu FEP 2021-2027 ją dopuszczały.

Pani Patrycja Szczygieł odniosła się do poruszonej kwestii wyjaśniając, że instrumentem terytorialnym dedykowanym obszarom miejskim pozostają w ramach FEP 2021-2027 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Przypomniała, że zakresy tematyczne wdrażane przy wykorzystaniu ZIT i RLKS w dużej mierze się pokrywają, a intencją Instytucji Zarządzającej było rozdzielenie form wspierania rozwoju lokalnego w taki sposób, aby zrównoważyć realizację poszczególnych instrumentów na różnych obszarach województwa.

Pani Inga Kawalek zwróciła uwagę na problem jaki jej zdaniem występuje w ramach procesu angażowania partnerów społecznych we wdrażanie instrumentu ZIT. Zauważyła, że organizacje pozarządowe są wprawdzie zachęcane do uczestnictwa w konsultacjach, dyskusjach czy pracach nad kryteriami wyboru projektów, ale o ich faktycznym udziale w realizacji instrumentu będzie przede wszystkim decydować możliwość fizycznego zaangażowania się w realizację przedsięwzięć objętych mechanizmem ZIT. Jako przykład podała strategię ZIT dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Słupsk-Ustka, w przypadku której zakres możliwy do realizacji jest jej zdaniem bardzo wąski z punktu widzenia trzeciego sektora i w niewielkim stopniu umożliwia zaangażowanie podmiotów społeczeństwa obywatelskiego. Poinformowała, że w przedsięwzięciach planowanych do realizacji w ramach wspomnianej strategii, organizacja pozarządowa jako beneficjent pojawia się tylko raz – w odniesieniu do jednego z projektów termomodernizacyjnych. Pewna rola dla organizacji pozarządowych jest co prawda przewidziana w przypadku przedsięwzięć dotyczących migrantów, ale próba większego zaangażowania się jednej z organizacji w proces uzgodnień zakresu projektów nie powiodła się ze względu na fakt, że podmiotami odpowiedzialnymi za realizację tych projektów mają być jednostki samorządu terytorialnego (ewentualnie tylko w partnerstwie z podmiotami reprezentującymi trzeci sektor). W opinii Pani Ingi Kawalek trudno spodziewać się w takiej sytuacji wzrostu znaczenia roli partnerów. Zauważyła, że z tego punktu widzenia podejście RLKS jest skonstruowane zupełnie inaczej i daje organizacjom znacznie większe możliwości fizycznego zaangażowania się w realizację projektów.

Pani Patrycja Szczygieł podkreśliła w odpowiedzi, że realizowane w różnych wymiarach partnerstwo z organizacjami pozarządowymi jest kwestią wymaganą, priorytetową i wyraźnie akcentowaną na każdym spotkaniu ze Związkami ZIT. Jak poinformowała, z dotychczasowych rozmów jednoznacznie wynikało, że udział organizacji pozarządowych w projektach związanych z integracją migrantów będzie zapewniony. W związku z tym sygnały świadczące o problemach w tej kwestii wydają się nieco zaskakujące. Dyrektor Szczygieł przyznała jednocześnie, że angażowanie partnerów w uczestnictwo w dialogu dotyczącym kierunków rozwoju w dalszym ciągu pozostaje pewnym wyzwaniem. Jest to

widoczne zwłaszcza w przypadku mniejszych MOF, które po raz pierwszy będą w tak dużym stopniu odpowiedzialne za przygotowanie a następnie wdrożenie konkretnych przedsięwzięć. Jak zauważyła, niejednokrotnie zdarzało się, że publiczne ogłoszenia zachęcające partnerów z trzeciego sektora do włączenia się w proces przygotowania strategii czy wypracowywania kierunków rozwoju dla miejskiego obszaru funkcjonalnego nie spotykały się zainteresowaniem. Jest to niewątpliwie sytuacja wymagająca dalszej pracy i ciągłego uświadamiania partnerom, że ich zaangażowanie ma istotne znaczenie już na poziomie opracowywania dokumentów strategicznych i rozmów dotyczących ogólnych kierunków rozwoju, które dopiero na końcowym etapie będą się przekładać na konkretne projekty. Kwestia ta dotyczy zarówno organizacji pozarządowych jak i lokalnych organizacji działających w sferze gospodarczej, reprezentujących pracowników czy pracodawców. Jak zauważyła, z jednej strony wydaje się zatem, że znaczna część organizacji nadal nie widzi potrzeby i korzyści z angażowania się we wspomniane procesy, z drugiej jednak mamy do czynienia z wieloma bardzo pozytywnymi doświadczeniami dotyczącymi przebiegu prac nad strategiami. W opinii Dyrektora Szczygieł należy zatem zadbać o to, aby potencjał związany ze wspomnianymi doświadczeniami przynosił pozytywne efekty także na późniejszych etapach realizacji instrumentów. Dodała, że sytuacja Lokalnych Grup Działania w kontekście wdrażania środków UE przy udziale instrumentu terytorialnego bez wątplenia jest nieco inna. Przede wszystkim ze względu na wieloletnie, pozytywne doświadczenia związane z funkcjonowaniem podobnego mechanizmu w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Środki polityki spójności dostępne w ramach RLKS stanowią zatem dla tych doświadczonych partnerów możliwość zwiększenia skali i efektów działania, ale logika instrumentu pozostaje podobna.

Dalszych pytań i uwag nie zgłoszono.

Ad. 14

Zastępca Przewodniczącego oddał głos Panu Mirosławowi Zuchollowi (Zastępcy Dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), który przedstawił prezentację na temat Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.4. „Kobiety na rynku pracy” w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 27** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.4. „Kobiety na rynku pracy” w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 31

głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 28** do protokołu.

Ad. 15

Zastępca Przewodniczącego ponownie oddał głos Panu Mirosławowi Zuchollowi, który przedstawił prezentację na temat Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.9.

„Kształcenie ustawiczne” (w zakresie wsparcia dla osób o niskich umiejętnościach lub kompetencjach realizowane poza BUR i PSF) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Prezentacja stanowi **załącznik nr 29** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pani Małgorzata Pluto-Prączyńska (Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”) zapytała czy do instytucji edukacyjnych, przywołanych w definicji kryterium pn. „partnerstwo międzysektorowe”, zaliczają się szkoły średnie.

Pan Mirosław Zucholl potwierdził, że szkoły średnie są instytucjami edukacyjnymi w rozumieniu tego kryterium.

Dalszych pytań i uwag nie zgłoszono.

Następnie przystąpiono do głosowania nad projektem uchwały w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.9. „Kształcenie ustawiczne” (w zakresie wsparcia dla osób o niskich umiejętnościach lub kompetencjach realizowane poza BUR i PSF) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Stosunkiem głosów: 30 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 1 głos „wstrzymujący się” uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi **załącznik nr 30** do protokołu.

Ad. 16

Zastępca Przewodniczącego przeszedł do ostatniego punktu obrad – wolnych wniosków.

Pani Aleksandra Sztetyło-Budzewska odniosła się do wcześniejszej dyskusji nt. realizacji instrumentu RLKS na obszarach miejskich, potwierdzając że tego rodzaju wsparcie przewidziano łącznie na ośmiu obszarach w ramach dwóch województw (siedem obszarów w województwie kujawsko-pomorskim oraz jeden w województwie lubuskim). W swojej wypowiedzi podkreśliła zwłaszcza rolę społecznego komponentu RLKS informując, że w ramach prowadzonych prac nad kolejną perspektywą finansową toczą się dyskusje nad możliwością większego zaangażowania środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w omawianym instrumencie. Przypomniała, że w obecnej perspektywie nie przewidziano systemowego rozwiązania umożliwiającego łączenie obu funduszy

w przypadku RLKS, co niezwykle utrudnia integrowanie takiego wsparcia i wymaga wykazania inicjatywy ze strony władz regionalnych. W jej opinii województwo pomorskie jest na tym tle przykładem regionu wyjątkowo dobrze integrującego działania infrastrukturalne ze wsparciem w sferze społecznej.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za udział oraz wszystkie głosy w dyskusji i zamknął posiedzenie.

ZATWIERDZAM

Przewodniczący KM FEP 2021-2027

Mieczysław Struk

Załączniki:

1. Lista obecności;
2. Porządek obrad V posiedzenia Komitetu Monitorującego FEP 2021-2027;
3. Prezentacja nt. projektu zmiany Regulaminu Działania Komitetu Monitorującego FEP 2021-2027 (z uwzględnieniem wyników cyklicznego badania potrzeb partnerów spoza administracji w KM FEP w zakresie potrzeb szkoleniowych i finansowania ekspertyz);
4. Uchwała w sprawie zmiany Regulaminu Działania Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
5. Prezentacja nt. postępow wdrażaniu Programu FEP 2021-2027;
6. Prezentacja nt. uwarunkowań wsparcia w obszarze przystosowania do zmian klimatu w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;

7. Prezentacja nt. kryteriów wyboru projektów w zakresie projektów dotyczących zagospodarowania wód opadowych i roztopowych wraz z błękitno-zieloną infrastrukturą, naturalną i małą retencją wodną;
8. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.9. „Przystosowanie do zmian klimatu” (w zakresie projektów dotyczących zagospodarowania wód opadowych i roztopowych wraz z błękitno-zieloną infrastrukturą, naturalną i małą retencją wodną) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
9. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.10. „Przystosowanie do zmian klimatu – ZIT na terenie obszaru metropolitalnego” (w zakresie projektów dotyczących zagospodarowania wód opadowych i roztopowych wraz z błękitno-zieloną infrastrukturą, naturalną i małą retencją wodną) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
10. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.11. „Przystosowanie do zmian klimatu – ZIT poza terenem obszaru metropolitalnego” (w zakresie projektów dotyczących zagospodarowania wód opadowych i roztopowych wraz z błękitno-zieloną infrastrukturą, naturalną i małą retencją wodną) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
11. Prezentacja nt. kryteriów wyboru projektów w zakresie projektów dotyczących systemów monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania wystąpienia zagrożeń naturalnych oraz wzmacniania służb ratowniczych;
12. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.9. „Przystosowanie do zmian klimatu” (w zakresie projektów dotyczących systemów monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania wystąpienia zagrożeń naturalnych oraz wzmacniania służb ratowniczych) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
13. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.10. „Przystosowanie do zmian klimatu – ZIT na terenie obszaru metropolitalnego” (w zakresie projektów dotyczących systemów monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania wystąpienia zagrożeń naturalnych oraz wzmacniania służb ratowniczych) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
14. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.11. „Przystosowanie do zmian klimatu – ZIT poza terenem obszaru metropolitalnego” (w zakresie projektów dotyczących systemów monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania wystąpienia zagrożeń naturalnych oraz wzmacniania służb ratowniczych) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;

15. Prezentacja nt. uwarunkowań wsparcia w obszarze zrównoważonej gospodarki wodnej w ramach Programu Fundusze Europejskiej dla Pomorza 2021-2027;
16. Prezentacja nt. Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.12. „Zrównoważona gospodarka wodna” (w zakresie projektów dotyczących gospodarki ściekowej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
17. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.12. „Zrównoważona gospodarka wodna” (w zakresie projektów dotyczących gospodarki ściekowej) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
18. Prezentacja nt. Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.12. „Zrównoważona gospodarka wodna” (w zakresie projektów dotyczących zaopatrzenia w wodę pitną) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
19. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 2.12. „Zrównoważona gospodarka wodna” (w zakresie projektów dotyczących zaopatrzenia w wodę pitną) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
20. Prezentacja nt. spełniania warunków podstawowych (wprowadzenie do problematyki warunkowości podstawowej);
21. Prezentacja nt. spełniania warunku podstawowego 1.1;
22. Prezentacja nt. spełniania warunku podstawowego 3.1;
23. Prezentacja nt. uspołecznienia procesu decyzyjnego w ramach instrumentów terytorialnych ZIT i ZPT;
24. Prezentacja nt. uspołecznienia procesu decyzyjnego w ramach ZIT OMGGs;
25. Prezentacja nt. realizacji działań w zakresie komunikacji i widoczności w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
26. Prezentacja nt. instrumentu „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność” (RLKS);
27. Prezentacja nt. Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.4. „Kobiety na rynku pracy” w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
28. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.4. „Kobiety na rynku pracy” w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
29. Prezentacja nt. Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.9. „Kształcenie ustawiczne” (w zakresie wsparcia dla osób o niskich umiejętnościach lub kompetencjach realizowane poza BUR i PSF) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027;
30. Uchwała w sprawie zatwierdzenia Kryteriów wyboru projektów dla Działania 5.9. „Kształcenie ustawiczne” (w zakresie wsparcia dla osób o niskich umiejętnościach lub kompetencjach realizowane poza BUR i PSF) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.